

Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water

Concept verslag commissievergadering
Veiligheid, Voldoende en Schoon Water van 21 mei 2025

Aanwezig: dames Kuiper en Lenting en de heren Boter (voorzitter), Duintjer, In 't Hout, Jansen, Van Mensvoort (portefeuillehouder), Schaafsma, en Wortelboer (AB-leden)
mevrouw Ten Have en de heer Hammenga (fractieopvolgers)
de heer Van der Laan, hoofd Veiligheid en Voldoende Water (secretaris)
de heer Timmer, hoofd Schoon Water
mevrouw Schrik, bestuurs- en managementassistente (verslag)

Afwezig: de heer Wolters (AB-lid)

1. Opening

De heer Boter opent de vergadering, doet mededeling van de afwezige, en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Geen.

3. Verslag commissievergadering VVSW d.d. 5 maart 2025

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 4 juni 2025

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Uitvoeringskrediet versterking waterkering Afwateringskanaal Duurswold Zuidzijde Schildmeer

De heer In 't Hout vraagt wat op blz. 3, Inleiding, 2^e alinea, laatste zin, wordt bedoeld met vervormingen van de kade.

De heer Van der Laan antwoordt dat de mogelijkheid bestaat dat de kade kan vervormen door de druk van het water.

De heer In 't Hout vraagt of de vervorming dan horizontaal of verticaal plaatsvindt.

De heer Van der Laan antwoordt dat beide mogelijk is. Er wordt mondeling technisch uitleg gegeven over beide mogelijkheden.

De heer In 't Hout vraagt wat wordt bedoeld met de mogelijke risico's ten aanzien van afwatering van de percelen.

De heer Van der Laan antwoordt dat een aantal kwel sloten zowel een aan- als afvoerende functie hebben. Om in dit geval beide functies te kunnen garanderen is het nodig om de slootbodem te verhogen waarbij wel drainage dient te worden aangelegd om de ontwatering van aanliggende percelen te verbeteren.

De heer In 't Hout vraagt of verhoging van de bodem expliciet nodig is.

De heer Van der Laan antwoordt dat de slootbodem verhoogt dient te worden om de waterkering stabiel te kunnen houden.

Mevrouw Kuiper vraagt naar aanleiding van blz. 5, 3 Bodem, tweede alinea, wat wordt bedoeld met "grondoplossing aan de teen van de binnenzijde van de kade".

De heer Van der Laan antwoordt dat hier het ophogen van de slootbodem wordt bedoeld i.p.v. het aanbrengen van een damwand.

Mevrouw Kuiper kan niet goed plaatsen waarom de kosten veel lager zijn dan in eerste instantie was gedacht. Er is eerder een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld door het algemeen bestuur voor meerdere versterkingswerken en dat er toen is gediscussieerd over de hoge kosten voor de diverse onderzoeken. Wat is de reden dat de kosten nu veel lager zijn.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat na diverse onderzoeken beter kan worden beoordeeld wat er werkelijk moet worden uitgevoerd. Dit kan tegenvallen maar ook meevallen.

Na vooronderzoek van dit project blijkt dat er minder werkzaamheden benodigd zijn dan in eerste instantie was gedacht. Er is onderzoek gedaan naar de ondergrond van de waterkeringen in ons gebied. Doordat er meer inzicht in de ondergrond is verkregen kunnen de werkzaamheden hierop worden aangepast.

Mevrouw Kuiper vraagt of er na de grondonderzoeken van de waterkering in het vervolg dan minder vooronderzoek nodig is.

De heer Van Mensvoort antwoordt bevestigend.

De heer Duintjer vraagt of de toegepaste systematiek van onderzoek wel de juiste is en vraagt wat we met de resultaten gaan doen en of we van de situatie leren.

De heer Van Mensvoort zegt dat de toegepaste methode van vooronderzoek al meerdere tijd wordt gebruikt en uiteraard leren we van de dingen die we doen.

De heer Van der Laan licht toe dat we de juiste dingen doen. Vanuit een eerste beoordeling worden de werkzaamheden na nader onderzoek verder beoordeeld wat wel of niet moet worden uitgevoerd. Als blijkt dat er aan de dijk minder hoeft te gebeuren dan in eerste instantie werd verwacht worden de onderzoeken en uitvoeringswerken afgeschaald. De methodiek die we gebruiken blijkt goed te werken.

De heer Duintjer vraagt wat kan worden verwacht van vijf jaar monitoring van de dijk.

De heer Van der Laan antwoordt dat monitoring wordt uitgevoerd om zeker te kunnen weten dat de uitgevoerde werkzaamheden de juiste zijn omdat de dijk op het kantelpunt stond van afkeuren dan wel goedkeuren. Door monitoring wordt de grondwaterstand in de dijk gevolgd zowel in droge als in natte periodes. Monitoring heeft alleen zin om dit over meerdere jaren te doen.

De heer Duintjer vraagt of de monitoring specifiek voor deze dijk is of dat de resultaten voor meerdere dijklichamen kunnen worden gebruikt.

De heer Van der Laan antwoordt dat de monitoring specifiek voor deze dijk is omdat iedere dijk verschillend is opgebouwd en een verschillende ondergrond heeft.

De heer Duintjer vraagt of er ook op andere plekken wordt gemonitord.

De heer Van der Laan antwoordt dat dit alleen gebeurt indien dit nodig blijkt.

De heer Janssen vraagt of de kosten voldoende gedekt zijn voor de aanpassingen van de overige dijken.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat er op dit moment voldoende budget beschikbaar is.

De heer Hammenga vraagt of de noordzijde van het Afwateringskanaal niet eerst aangepakt moet worden gezien de omschrijving in de samenvatting van het bestuursvoorstel.

De heer Van der Laan antwoordt dat het de zuidzijde van het Afwateringskanaal noordzijde betreft.

Een overzichtskaartje van het bedoelde gebied zal op ibabs worden geplaatst.

Om dergelijke verwarring te voorkomen zal in het vervolg een overzichtskaartje bij de bestuursvoorstellen worden gevoegd.

De heer Wortelboer zegt dat de uitvoering voor 2025 staat gepland maar dat nog geen overeenstemming is met alle eigenaren van aanliggende percelen.

De heer Van der Laan antwoordt dat er nog aanvullend overleg gaande is met een paar aangrenzende eigenaren. Onderwerp van gesprek is drainage en drooglegging van de percelen. Uitvoering van de werkzaamheden staat gepland voor 2025 met een mogelijke uitloop naar 2026 afhankelijk van de keukentafel gesprekken.

De heer Duintjer vindt het vreemd dat nog niet met alle aangrenzende eigenaren is afgestemd.

De heer Boter vraagt of de gemeente deelneemt aan de keukentafelgesprekken met aangrenzende eigenaren.

De heer Van der Laan antwoordt dat het waterschap deze gesprekken alleen voert met de aangrenzende eigenaren. Er is wel met de gemeente zelf over de infrastructuur overlegd.

Mevrouw Ten Have vraagt of het monitoringsbudget is opgenomen in voorliggend voorstel.

De heer Van der Laan antwoordt dat de werkzaamheden uit het investeringsbudget worden betaald en de monitoring uit het exploitatiebudget.

Mevrouw Ten Have vraagt of monitoring een aparte post is in de exploitatie.

De heer Van der Laan antwoordt dat er een post monitoring is opgenomen in de exploitatie zowel voor regionale waterkeringen als ook voor de primaire waterkeringen.

Mevrouw Lenting vraagt of de gemeente akkoord gaat met de voorgenomen werkzaamheden.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend.

Mevrouw Kuiper vraagt naar aanleiding van blz. 6, 11 Innovatie, waarom voorliggend project een innovatief plan is.

De heer Van der Laan antwoordt dat in het verleden een afgekeurde dijk in zijn geheel zou worden vernieuwd. Nu wordt er specifiek gekeken en beoordeeld wat en hoe de werkzaamheden zo efficiënt mogelijk kunnen worden uitgevoerd met behoud en gebruik van aanwezige middelen wat ook kostenbewust werkt. Andere waterschappen kijken met ons mee hoe dit project wordt uitgevoerd omdat het een nieuwe systematiek van werken is.

De heer Van Mensvoort licht toe dat onder innovatief kan worden verstaan dat er “meer maatwerk” wordt geleverd en dat monitoring achteraf plaatsvindt.

Mevrouw Kuiper vraagt of het nieuwe systeem ook bij ander projecten toegepast kan worden.

De heer Van der Laan antwoordt dat dit mogelijk is bij soortgelijke projecten.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 815.000,- voor de realisatie van de versterking waterkering Afwateringskanaal Duurswold zuidzijde Schildmeer.

6. Waterkwaliteit in de overige (niet-KRW) wateren

De heer Janssen zegt dat voorliggend voorstel geen concrete uitwerking weergeeft en er geen bedragen worden genoemd voor uitvoering en vraagt wat de risico's zijn bij instemming van het voorstel en wanneer wordt het voorstel concreet uitgewerkt.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat het voorstel uiteindelijk met concrete getallen aan de provincie wordt voorgelegd. De provincie dient te besluiten omdat de provincie het bevoegd gezag is in deze.

De heer Janssen zegt dat "ons" plan als basis zonder budget wordt voorgelegd aan het bevoegd gezag omdat er geen grote ambities worden nagestreefd.

De heer Boter zegt dat de vervolgstappen dan via het dagelijks bestuur kunnen gaan omdat er geen budget voor nodig is. Gevraagd wordt of het onderwerp/voorstel nog aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd.

De heer Van der Laan licht toe dat het algemeen bestuur besluit over de wijze van aanpak van de bescherming van overige wateren (zie 2^e punt van het voorstel). Indien het algemeen bestuur hiermee akkoord is kan het worden ingediend bij de provincies Groningen en Drenthe. De provincies kunnen nog wel wijzigingen aanbrengen als bevoegd gezag.

De heer Hammenga vraagt hoe de overige wateren zich verhouden tot het stedelijk afvalwater.

De heer Timmer antwoordt dat binnenkort de Europese richtlijn stedelijk afvalwater wordt verwacht. In samenwerking tussen de gemeenten, waterschappen (noord Nederland) en de drinkwaterbedrijven (Groningen en Drenthe) wordt dit nader uitgewerkt in het kader van de Waterketen. De Nederlandse wetgeving dient eerst vastgesteld te worden alvorens er een gezamenlijke oplossing/uitvoering kan plaatsvinden.

De heer In 't Hout vraagt in hoeverre we kunnen beoordelen wat de invloed op de waterkwaliteit is van het water bij het transport van watertoevoer vanuit het IJsselmeer en afvoer van verschillende percelen.

De heer Van der Laan antwoordt dat het regenwater en de toevoer van water vanuit het IJsselmeer wordt beïnvloed door natuurvreemde stoffen (door de mens gebruikte middelen). Het water wat op de percelen terecht komt bij beregning wordt een gedeelte verdampt en een gedeelte wordt opgenomen in de grond. Een gedeelte wordt weer uitgespoeld naar de sloten. Evenals vanuit de industrie en riooloverstorten wordt het water zogenoemd "opgeladen". Ook wordt er een gedeelte water aangevoerd vanuit het IJsselmeerwater. Al deze wateren worden vermengd. Ons gehele watersysteem is door de mens gemaakt en wordt op dit moment door de mens beïnvloed met uitzondering van het hoger gelegen Hondsruggebied.

De heer Van Mensvoort zegt naar aanleiding van zijn aanwezigheid bij een overleg met betrokken medewerkers dat de peilbeheerders en hydrologen van ons waterschap goed in beeld hebben wat en waar water wordt ontvangen en wat er wordt afgevoerd.

De heer In 't Hout zegt dat in het verleden weleens tijdens een droge periode werd gezegd dat het water wat toen is aangevoerd vanuit het IJsselmeer een betere kwaliteit had dan het water in de watergangen in een nat jaar.

De heer In 't Hout vraagt in hoeverre wij de verbetering van de waterkwaliteit in de overige wateren kunnen beïnvloeden als de invloed van wateraanvoer en -afvoer zo groot is op de waterkwaliteit. Kunnen wij hier regelgeving voor opstellen.

De heer Van der Laan zegt dat wij met zijn allen de waterkwaliteit kunnen beïnvloeden. De mogelijkheid kan bestaan dat er hogere eisen worden gesteld aan diverse instanties en ingelanden om schoner water te lozen. De mens kan de waterkwaliteit beïnvloeden echter dan ontstaat er een kostendiscussie. Zoals voor de KRW-maatregelen geldt, geldt ook voor de waterkwaliteit van overige wateren, dat er doelen worden gesteld en als er niet wordt voldaan aan de normen, er aanvullende eisen zullen moeten worden gesteld om de waterkwaliteitsnormen te behalen.

De heer Duintjer stelt dat van belang is dat de KRW-maatregelen op Europees niveau worden vastgelegd gezien wij ook gebiedsvreemd water inlaten.

Mevrouw Ten Have vraagt indien het bestuur instemt met het voorstel dit ook betekent dat er ingestemd wordt met het genoemde op blz. 13, 4^e alinea.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat we geen keuze hebben om niet in te stemmen met het genoemde op blz. 13. We zijn wettelijk verplicht om het Woldmeer als KRW-waterlichaam aan te melden. Middels het voorstel wordt hiermee ingestemd.

Mevrouw Ten Have vraagt of er ook nog andere meren worden aangemerkt als KRW-waterlichaam.

De heer Van der Laan antwoordt dat het Woldmeer specifiek is benoemd.

Mevrouw Kuiper vraagt waarom het Woldmeer specifiek moet worden aangewezen als KRW-waterlichaam.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Een oppervlaktewater moet voor de KRW als waterlichaam worden geclassificeerd indien het voldoende omvang en betekenis heeft. De selectie gebeurt op basis van omvang en ecologische, hydrologische en maatschappelijke relevantie. Kleine sloten, vijvers of tijdelijke wateren vallen daarom meestal buiten de KRW. Voor meren wordt een ondergrens van 50 hectare gehanteerd. Het Woldmeer heeft inmiddels een oppervlakte van ongeveer 70 hectare, wat aanzienlijk groter is.

Het Woldmeer is dus al groot genoeg om in aanmerking te komen op basis van omvang. Het meer is relatief jong en wordt in de komende jaren nog uitgebreid. In de aanlegjaren is er zeker geen stabiele ecologische situatie te verwachten, waardoor we de keuze hebben gemaakt te wachten met aanwijzing. We stellen daarom voor om het, wanneer de ecologie zich gestabiliseerd heeft, op te nemen als KRW-waterlichaam.

Ondertussen doen we er ons werk als waterkwaliteitsbeheerder: we zitten aan tafel met de gebiedsontwikkelaars en we monitoren de chemische en ecologische waterkwaliteit.

De heer Wortelboer vraagt wie de ambities per watertype vast gaat stellen.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat de ambities (getallen) zoals genoemd in het voorstel door het waterschap worden gesteld en vervolgens het plan aan de provincies voorgelegd wordt.

De heer Schaafsma zegt dat bij de uitvoering van de KRW-doelen geldt “one out -> all out” en vraagt of dit ook van toepassing is bij de overige wateren. Indien niet aan alle ambities wordt voldaan wordt er dan ook niet aan het geheel voldaan.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat de KRW-maatregelen Europees is vastgesteld in tegenstelling tot de overige wateren en hierdoor de eisen iets minder streng zijn.

De heer Duintjer zegt dat voorliggend voorstel bedoeld is om de KRW benoemde wateren gezamenlijk gezond te kunnen houden en dat de overige wateren geen negatieve invloed hebben zodat de KRW-wateren de doelen kunnen worden behaald.

De heer Schaafsma vraagt zich af hoe het proces in zijn werk gaat.

In het coalitieakkoord zijn de KRW-maatregelen opgenomen. Nu ligt er een voorstel voor alle overige wateren. Zit het waterschap bij voorliggend voorstel aan het stuur of nemen wij een afwachtende houding aan.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat het waterschap geen afwachtende houding aanneemt. Het waterschap doet het voorstel met daarin opgenomen onze ambities. Vervolgens wordt dit voorstel voorgelegd aan de provincie ter beoordeling. De provincie besluit uiteindelijk als toezichthouder van het waterschap.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Kennis te nemen van de stand van zaken van de overige wateren;
- In te stemmen met de aanpak voor de bescherming van overige wateren;
- In te stemmen met het inbrengen van de aanpak bij de provincies Drenthe en Groningen.

7. Rondvraag

De heer Janssen zit te zoeken waar we ons watersysteem positief kunnen beïnvloeden, zowel kwantitatief als kwalitatief. Wat de samenhang is tussen de verschillende systemen. Spreker is op zoek naar houvast welke stappen op termijn nodig zijn.

De heer Janssen zegt dat de totale waterbalans, de samenhang van het watersysteem en de maatregelen die nodig zijn om de waterkwaliteit te verbeteren, een discussiepunt (brainstormen) kan zijn voor het algemeen bestuur.

De heer Boter zal het onderwerp in de agendacommissie aan de orde stellen.

Mogelijk dat er tijdens een informerende bijeenkomst kan worden gediscussieerd over het onderwerp.

De heer Duintjer doet de suggestie om het onderwerp te bespreken tegelijkertijd met het bespreken van het waterbeheerprogramma.

De heer In 't Hout vraagt waarom er een lint is gespannen langs de vooroevers aan de zuidwestkant van het Oldambtmeer.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

In 2024 is de natuurvriendelijke inrichting van de oevers aangelegd. Het lint is gespannen ter voorkoming van vraat door ganzen aan de natuurvriendelijke inrichting en om deze goed te laten ontwikkelen. Het lint wordt na ruim een jaar verwijderd.

De heer Duintjer vraagt naar de stand van zaken van de grondwaterstanden op de website.

De heer Van der Laan zegt dat een rechtstreekse koppeling via het RVO in voorbereiding is. Als dit is gerealiseerd kunnen wij rechtstreeks onze grondwatergegevens verwerken. Als dit gereed is zal er een melding op ibabs worden geplaatst.

8. Sluiting

De heer Boter bedankt eenieder voor diens inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 18 juni 2025.

Jan van der Laan,
secretaris

Jasper Boter,
voorzitter